

Tussenrapportage 1-2019

Inhoudsopgave

1 - SAMENVATTING.....	3
Inleiding	3
Beleidsmatige ontwikkelingen.....	3
Financiële ontwikkelingen.....	3
2 - TOELICHTING OP DE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN.....	5
2.1 Voortgang beoogde doelen en prestaties	5
3 - TOELICHTING OP DE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN.....	6
3.1 Toelichting op de voordelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR.....	6
3.2 Toelichting op de nadelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR.....	8
3.3 Ontwikkeling weerstandsvermogen	12

1 - Samenvatting

Inleiding

In deze tussentijdse rapportage (Turap 1-2019) is rekening gehouden met de ontwikkelingen die zich op basis van het eerste kwartaal aftekenen en leiden tot afwijkingen in de begroting. Daarbij is een splitsing aangebracht in afwijkingen met een incidenteel en een structureel karakter. De meest opvallende afwijking heeft betrekking op het sociaal domein. In de raadsbrief van 11 december 2018 is de raad geïnformeerd over de oplopende kosten in het sociaal domein en het voorgenomen besluit om hiervoor aanvullend € 12,1 miljoen te reserveren. Op basis van de meest recente ontwikkelingen (zie toelichting op R6 hogere uitgaven sociaal domein) is deze reservering niet voldoende. Gedurende het jaar kunnen cijfers mogelijk nog veranderen in relatie tot de ontwikkelingen in de zorg zelf en de rijksbijdragen. De omvang en het structurele karakter van de overschrijding zijn aanleiding om integraal afgewogen maatregelen te nemen. In de Perspectiefnota 2020-2023 zult u in de brede begroting voorstellen aantreffen in samenhang met andere ontwikkelingen die ons college de komende jaren op ons af ziet komen. Deze zullen deels ook van invloed zijn op de jaarschijf 2019 en hebben daarmee ook een gunstig effect op de verwachte financiële prognose. Daarbij komt dat afwijkingen die in deze rapportage als structureel worden gekwalificeerd, na genomen maatregelen mogelijk een meer incidenteel karakter kunnen krijgen.

De Perspectiefnota ontvangt u voor 1 juni en na besluitvorming worden de maatregelen in de tweede Turap verwerkt. Ons college beklemtoont dus de urgentie om bij de Perspectiefnota met een totaal en gewogen pakket van maatregelen te komen.

Beleidsmatige ontwikkelingen

Op dit moment zijn voor het eerste kwartaal 2019 geen majeure beleidsmatige afwijkingen te melden.

Financiële ontwikkelingen

In onderstaand overzicht is de prognose voor 2019 gegeven en is aangegeven tot welke afwijking dit leidt:

Omschrijving	Vastgestelde MJPB 2019-2022	MJPB incl begrotings- wijzigingen t/m 27-3-2018	Prognose 2019	Afwijking
				<i>Bedragen x € 1.000</i>
Baten	723.645	725.595	738.199	12.604
Lasten	727.593	735.814	755.040	-19.226
Totaal van verwachte saldo van baten en lasten	-3.948	-10.219	-16.841	-6.622
Toevoegingen aan reserves	32.279	36.159	36.759	600
Onttrekkingen aan reserves	36.227	46.378	46.628	250
Mutaties BR	3.948	10.219	9.869	-350
Resultaat (bestemming via de AR)	0	0	-6.972	-6.972

Na de begrotingswijzigingen op 27 maart 2019 sluit de vastgestelde jaarschijf 2019 van de MJPB 2019 - 2022 op nul met een onttrekking aan (bestemmings)reserves van per saldo € 10,2 miljoen.

Ten opzichte van de begrote baten en lasten wordt in deze turap voor 2019 een nadelig saldo van baten en lasten verwacht van € 16,8 miljoen, waarbij er ten opzichte van de begroting dus een nadelige

afwijking van € 6,622 ontstaat. Daarvan wordt € 600.000 extra toegevoegd en € 250.000 extra onttrokken aan de bestemmingsreserves. Per saldo betekent dit een nadelig resultaat dat ten laste van de algemene reserve komt van € 6,972 miljoen. De afwijking op de lasten en baten kan uitgesplitst worden in voor- en nadelen per onderdeel:

*€ 1.000	Afwijking lasten	Afwijking baten	Totaal
Voordelen	7.680	15.820	23.500
Nadelen	-26.906	-3.216	-30.122
Totaal	-19.226	12.604	-6.622

In de onderstaande tabellen worden de verwachte voor- en nadelen in detail weergegeven.

Programma	Omschrijving	Afwijking	Incidenteel	Structureel
R.06	Prognose BUIG actueel en realistisch	800	800	
R.09	Raming gemeentefonds obv september- en decembercirculaire 2018	1.622	1.622	
R.09/R.06	In meicirculaire te verwachten loon-prijs bijstelling sociaal domein	2.000		2.000
R.06	In te zetten vanuit AR voor dekking tekort 2019 sociaal domein (conform raadsbrief)	10.400	10.400	
R.04	Vrijval VSV lokaal	300	300	
R.04	Temporiserend investering onderwijshuisvesting	200	200	
R.08	Opbrengsten bouwleges	600	600	
R.06	Vrijval kapitaallasten Museum Arnhem (tgv BR cultureel vastgoed)	600	600	
div	Vrijval kapitaallasten, agv actualisatie jaarschijf 2018 exclusief ict en sport (MIP 2019)	787	787	
R.09	Vrijval kapitaallasten ICT, als gevolg van actualisatie jaarschijf 2018 (MIP 2019)	1.151	1.151	
R.05	Vrijval kapitaallasten sport, als gevolg van actualisatie jaarschijf 2018 (MIP 2019)	805	805	
R.09	Herrijking dotatie spelregel aflossen in 20 jaar (obv MIP in MJPB 2020-2023)	483	483	
R.09	Ruimte binnen rentebuffer	786		786
R.09	Dividend BNG	515		515
R.09	Niet geclaimde reservering volumeontwikkeling in de begroting	2.450		2.450
Voordeel		23.500	17.748	5.752

Programma	Omschrijving	Afwijking	Incidenteel	Structureel
R.06	Hogere uitgaven sociaal domein	-18.688		-18.688
R.06	Niet te realiseren onttrekking BR Noodfonds	-3.760	-3.760	
R.06	Armoede	-709		-709
R.04	School Bethaniënstraat: knelpunt ivm behoud bomen	-500	-500	
R.07	Omgevingswet	-600	-600	
R.08	Kosten bouwtaken ODRA	-600	-600	
wijk	Herstel gevel MFC Presikhaven (tgv BR Vastgoed)	-250	-250	
R.09	Naar Sociaal Domein: verhoging DU Beschermd Wonen	-1.712		-1.712
R.09	Naar beleidsveld: DU Transformatiefonds Jeugd	-955	-955	
R.09	Naar beleidsveld: DU Kinderen in een AZC (in meicirculaire ook vanaf 2020)	-127	-127	
R.09	Naar beleidsveld: middelen rijksvaccinatieprogramma	-286		-286
R.09	Naar beleidsveld: middelen toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang	-116		-116
R.09	Naar beleidsveld: middelen toezicht en handhaving kwaliteit peuterspeelzalen	-20		-20
R.09	Incidenteel knelpunt 2019 De Connectie	-1.111	-1.111	
R.05	Reeds gekorte subsidie aan sportbedrijf door uitstel oplevering Valkenhuizen	-250	-250	
R.09	Saldo structurele voor- en nadelen in de begroting op programma R9	-438		-438
Nadeel		-30.122	-8.152	-21.970
Afwijking in exploitatie (saldo voor- en nadelen)		-6.622	9.596	-16.218
Afwijking ten laste van AR (na verrekening met bestemmingsreserves)		-6.972	9.246	-16.218

Hieruit blijkt dat er voor € 23,5 miljoen aan voordelen wordt verwacht en voor € 30,1 miljoen aan nadelen. In vergelijking met de begroting ontstaat er een nadeel van € 6,6 miljoen. Omdat een deel daarvan met de bestemmingsreserves wordt verrekend, ontstaat er een nadeel van € 7,0 miljoen voor de

algemene reserve. Opvallend is dat de verwachte voordelen grotendeels incidenteel zijn en de verwachte nadelen overwegend structureel van aard zijn. Dit is aanleiding om in de Perspectiefnota structurele maatregelen voor bijsturing voor te stellen. Zoals in de inleiding aangegeven, zullen deze maatregelen ook deels neerslaan in 2019, waardoor het effect op de algemene reserve gedempt kan worden. De afwijkingen worden in paragraaf 3.1 en 3.2 van deze tussenrapportage nader inhoudelijk toegelicht.

2 - Toelichting op de beleidsmatige ontwikkelingen

2.1 Voortgang beoogde doelen en prestaties

In de MJPB 2019 - 2022 is ten behoeve van de inzichtelijkheid in en de meetbaarheid van het Arnhemse beleid de Arnhemse doelenboom opgenomen, waarin de samenhang tussen de Arnhemse hoofddoelen, de beleidsdoelen in de veranderopgaven en in de reguliere opgaven in beeld wordt gebracht.

In deze Turap 1-2019 wordt nog niet gerapporteerd over alle doelen, in dit vroege stadium van het jaar is dat nog niet opportuun. In Turap 2-2019 zal uitgebreid worden gerapporteerd over de realisatie van de beoogde doelen, waarbij ook aandacht zal worden geschonken aan doelen waarvan de realisatie juist wel voorspoedig verloopt.

Hierbij zal expliciet aandacht worden geschonken aan de effecten van de in de Perspectiefnota voorgestelde maatregelen op de voortgang van de realisatie van de verschillende doelen.

3 - Toelichting op de financiële ontwikkelingen

3.1 Toelichting op de voordelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR

R.06 Prognose BUIG € 800.000 voordeel

Met het nieuwe voorstel van actueel en realistisch begroten ontstaat voor het jaar 2019 een verwacht voordeel ten opzichte van de begroting van de BUIG van € 800.000.

R.09 Gemeentefonds € 1.622.000 voordeel

Op basis van de september- en decembercirculaires uit 2018 is een nieuwe prognose gemaakt van het gemeentefonds. Het verwachte positieve accres uit het Regeerakkoord leidt tot een positief effect in 2019 van € 2,6 miljoen. Daarbij wordt op basis van de najaarsnota 2018 van het Rijk rekening gehouden met een nadeel in het gemeentefonds vanwege een onderuitputting over 2018 van de rijksuitgaven die wordt doorvertaald naar het gemeentefonds. Voor Arnhem zou dit in 2019 neerkomen op een bedrag van € 1 miljoen nadelig (afrekening 2018 in 2019). Per saldo ontstaat er dus een verwacht voordeel op het gemeentefonds van € 1,6 miljoen.

R.09/R.06 Gemeentefonds loon-prijsbijstelling sociaal domein 2019 € 2.000.000 voordeel

In de meicirculaire 2019 wordt nog één keer loon- en prijsbijstelling toegekend over de (per 2019) vervallen IU Sociaal domein. Op basis van de toegekende loon- en prijsbijstelling 2018 (€ 200 mln.), zou 1% voor Arnhem uitkomen op € 2,0 miljoen vanaf 2019.

R.06 Dekking sociaal domein vanuit AR € 10.400.000 voordeel

In de raadsbrief d.d. 11 december 2018 "Ontwikkelingen in het zorgdomein" zijn incidentele maatregelen voorgesteld ter dekking van het tekort in 2019. Voorgesteld is om een bedrag van respectievelijk € 5,8 miljoen en € 4,6 miljoen vanuit de AR vrij te laten vallen om dit te doteren aan de BR Noodfonds.

R.04 Vrijval VSV lokaal € 300.000 voordeel

Er is sprake van een incidenteel voordeel op middelen VSV lokaal binnen het programma Educatie. Dit voordeel kan gebruikt worden voor het opvangen van nadelen binnen dit programma.

R.04 Temporisering onderwijshuisvesting € 200.000 voordeel

Het is mogelijk om binnen onderwijshuisvesting te temporiseren en hierdoor middelen uit de BR Onderwijshuisvesting te onttrekken.

R.08. Opbrengsten bouwleges (€ 600.000 voordeel) (zie ook onder nadelen)

In de begroting van omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA) is voor Arnhem rekening gehouden met zo'n € 600.000 extra kosten voor bouwtaken, als gevolg van de hoogconjunctuur in de bouw. Deze meerkosten voor werkzaamheden van de ODRA zijn niet opgenomen in de Arnhemse begroting. Er staan wel verwachte extra inkomsten aan bouwleges tegenover. De verwachtingen van extra kosten en extra inkomsten worden vooralsnog bevestigd door de resultaten van de eerste maanden van 2019.

R.05 Vrijval kapitaallasten Museum Arnhem € 600.000 voordeel

In coalitieakkoord en MJPB wordt vanaf 2019 € 0,6 miljoen geraamd voor kapitaallasten knelpunt Museum Arnhem. Inmiddels (19 december 2018) heeft de Raad besloten het investeringskrediet hiervoor met € 7,5 miljoen te verhogen. Verwacht wordt dat de verbouwing van het Museum in 2021 zal worden afgerond. De kapitaallasten komen dan vanaf 2022 ten laste van de begroting. De in 2019 (en 2020 en 2021) geraamde bedragen kunnen vrijvallen in de BR Cultureel vastgoed (op basis van de huidige gedragslijn).

Div. Onderuitputting kapitaallasten € 2.743.000 voordeel

Zoals in jaarverslag 2018 is gemeld zal vanwege achterblijvende investeringen een onderuitputting optreden op de begrote kapitaallasten in 2019. Deze onderuitputting bedraagt € 2.743.000, verdeeld in € 1.151.000 ICT, € 805.000 sport en € 787.000 vanwege overige investeringen. Dit wordt verrekend met de algemene reserve, waarbij voorgesteld wordt dit als dekking voor een tweetal knelpunten op ICT en sport (zie toelichting nadelige afwijkingen) te gebruiken.

R.09 Afschrijven 20 jaar herijking obv actualisatie MIP € 483.000 voordeel

De huidige begrote dotatie aan de bestemmingsreserve is gebaseerd op het vorige MIP en deze is nu geactualiseerd op basis van het geactualiseerde MIP. Dit levert in 2019 een lagere dotatie op en dus een voordeel van € 483.000.

R.09 Ruimte binnen rentebuffer € 786.000 voordeel

In de begroting is een meerjarige stelpost opgenomen voor het kunnen opvangen van bovenmatige stijgingen van de rente (rentebuffer). In de begroting van treasury (rentelasten) wordt reeds rekening gehouden met een stijging van de rente in de loop van de komende jaren tot circa 3,5-4%. Dit lijkt op basis van de huidige inzichten meer dan voldoende om onvoorziene stijgingen in de rente op te kunnen vangen. Voor 2019 is deze buffer dan ook niet nodig.

R.09 Dividend BNG € 515.000 voordeel

De BNG heeft een persbericht uitgedaan over hun resultaat 2018. Het voorstel is om per aandeel van € 2,50 een dividend uit te keren van € 2,85. Voor Arnhem betekent dat een dividend van $496.470 \times € 2,85 = € 1.414.939,50$. Begroot is € 900.000. Een voordeel van € 514.939,50 (afgerond € 515.000).

R.09 Niet geclaimde reservering volumeontwikkeling € 2.450.000 voordeel

De indexatie van de volume-ontwikkeling is gebaseerd op de groei van het aantal inwoners. Het bedrag dat in deze turap vrijvalt, is het totaal beschikbare bedrag minus een aantal specifieke claims. De nog uit te werken verdeelsystematiek is nog niet (volledig) toegepast. Deze objectieve verdeelsystematiek wordt in de komende periode nog uitgewerkt ten behoeve van de MJPB 2020-2023. Voor het jaar 2019 is, gelet op de kostenstijgingen in het sociaal domein, nog terughoudend omgegaan met het toekennen van claims.

3.2 Toelichting op de nadelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR

R.06 Hogere uitgaven sociaal domein € 18.688.000 nadeel

De prognose van de afwijking sociaal domein (Wmo en Jeugd) wordt veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen:

- Het structureel effect vanuit 2018: In de raadsbrief 'ontwikkelingen in het zorgdomein' is gemeld dat er sprake is van een structureel nadeel in 2018 van - € 10,9 miljoen. Naar aanleiding van de productieverantwoordingen van de zorgaanbieders over 2018 is dit structurele nadeel verder opgelopen en bedraagt - € 13,1 mln. Om op het prijspeil 2019 te komen dient dit bedrag te worden geïndexeerd met 2,9% en daarmee wordt het bedrag 2019 - **€ 13,5 miljoen**.
- De prognose van de volumegroei 2019 wordt geprognoseerd op - **€ 3,6 miljoen**. Deze prognose is gebaseerd op de (geïndexeerde) lastengroei 2019 tov 2018. Zo wordt er bij beschermd wonen een daling voorzien van de lasten van 2,5%. De oorzaak hiervan is de ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis. Waarbij meer inwoners ambulante begeleiding thuis ontvangen en minder inwoners in een beschermd wonen instelling verblijven. Bij de WMO producten wordt een stijging van de lasten geprognoseerd van; 15% bij 'begeleiding' en 17% bij 'activerend werk'. Voor wat betreft de jeugdzorg constateren we een afvlakking van het totaal aantal Arnhemmers dat een beroep doet op de jeugdzorg in het tweede half jaar. Dit is een positieve ontwikkeling ten opzichte van de stijging van de afgelopen jaren. Deze positieve trend wordt echter niet gezien bij de producten 'begeleiding' en 'behandeling'. Hier zien wij nog steeds een stijging van 15% die niet wordt gecompenseerd door de overige producten.
- De invoering van het abonnementstarief heeft brede gevolgen, deze wordt met name bij het product Hulp bij het Huishouden zichtbaar. Hulp bij het Huishouden laat in 2018 een relatief constante lijn zien. Deze is in lijn met de demografische ontwikkelingen. In 2019 wordt een extra stijging geconstateerd, die is toe te rekenen aan de invoering van het abonnementstarief. Op grond hiervan wordt een stijging voorzien van ca. 20%, met een (geïndexeerd) gevolg van - **€ 2,1 miljoen**.
- Bij het doelgroepenvervoer is een stijging van de vraag voorzien die al is meegenomen in de structurele effecten van de lasten 2018. Naast deze stijging van de vraag is er een aantal andere ontwikkelingen zoals de stijging van de niet compensabele BTW (van 6% naar 9%), de afbouw van de provinciale subsidie en het niet kunnen realiseren van de taakstelling Doelgroepenvervoer. Dit resulteert in een aanvullend nadeel doelgroepenvervoer - **€ 500.000**.
- Verschillende andere onderdelen tellen op tot een totaal nadeel van - **€ 700.000**. Dit bestaat uit Wonen Rollen en Vervoer (nadeel € 400.000), uitbreiding taken SWT (nadeel € 100.000) en overig (€ 200.000).
- In de septembercirculaire 2018 is een structurele verhoging van 2019 van de DU Beschermd wonen opgenomen van **€ 1,7 miljoen**. Deze extra middelen kunnen door het beleidsveld worden ingezet. Voorgenomen is dus het bedrag 2019 in te zetten ter dekking van het tekort 2019.

In de raadsbrief van 11 december 2018 heeft het college een voorgenomen besluit gecommuniceerd om een bedrag van € 12,1 mln aan het noodfonds te doteren ter dekking van het tekort voor 2019. Dit bestaat uit extra middelen decentralisatieuitkering Beschermd Wonen ter hoogte van € 1,7 miljoen en een onttrekking uit de Algemene Reserve ter hoogte van € 10,4 miljoen.

In onderstaand overzicht wordt een compleet beeld gegeven van het effect van de voor- en nadelen ten aanzien van het sociaal domein voor 2019:

<i>Opbouw prognose - € 20.400:</i>	
Doorwerking 2018 inclusief indexatie 2019	- € 13.500
Volumegroei	- € 3.600
Abonnementstarief	- € 2.100
Doelgroepenvervoer	- € 500
Overige nadelen	- € 700
Totaal	- € 20.400
Verhoging kader agv DU Beschermd wonen	€ 1.712
Verwacht nadeel sociaal domein	- € 18.688
Inzet vanuit AR (zie onder voordelen R6)	€ 10.400
Verwachte loon/prijsbijstelling IU sociaal domein (zie onder voordelen R6)	€ 2.000
Tekort beleidsveld	€ 6.288

Mogelijke aanvullende middelen Jeugdzorg en Abonnementstarief

Als compensatie voor de gestegen Jeugdzorg lasten heeft het Rijk aangekondigd dat er vanaf 2020 aanvullende middelen beschikbaar worden gesteld. De hoogte van dit bedrag is nog niet met zekerheid te bepalen. Daarnaast zijn er signalen dat het Rijk een aanvullende compensatie gaat verstrekken voor de groei als gevolg van de introductie van de invoering van het abonnementstarief.

R.06 Niet te realiseren onttrekking aan BR Noodfonds € 3.760.000 nadeel

De in de begroting in 2019 opgenomen onttrekking aan de BR Noodfonds is niet meer mogelijk, omdat deze uitgeput is. Dit leidt tot een incidenteel nadeel van € 3,760 miljoen.

R.06 Armoede € 709.000 nadeel

De regelingen op het gebied van Armoede zijn zoveel mogelijk opnieuw doorgerekend en afgezet tegen de begroting 2019. Er ontstaat een verwacht tekort van € 709.000. De stijging ten opzichte van het structurele tekort van € 500.000 (uit de Jaarrekening 2018) zit vooral in een hogere maandpremie van de Collectieve Aanvullende Ziektekostenverzekering voor Chronisch Zieken en Gehandicapten (CAZ-CZG) en hogere tekort op Bijzondere bijstand.

Op Beschermingsbewind wordt verwacht € 80.000 over te houden als de trend van 2018 doorgetrokken wordt. Dat betekent dat de begrote onttrekking aan de BR Taakmutaties van € 170.000 voor beschermingsbewind in 2019 niet nodig is. Dit bedrag blijft dan beschikbaar voor dekking van de taakstelling op Beschermingsbewind vanaf 2021.

R.04 School Bethaniënstraat knelpunt ivm behoud bomen € 500.000 nadeel

Ten aanzien het onderwijshuisvestingsproject Bethaniënstraat is verzocht om met een alternatief plan te komen waarbij zoveel mogelijk bomen behouden blijven. Dit alternatieve plan is gemaakt, met meerkosten ter grootte van € 500.000 incidenteel.

R.07 Omgevingswet € 600.000 nadeel

De invoering van de omgevingswet is gepland op 1 januari 2021. De afgelopen tijd is gebleken dat er aanvullende investeringen nodig zijn om de implementatie van de Omgevingswet voor te bereiden in lijn met wettelijke vereisten en het gekozen ambitieniveau. De gemeente bereidt zich hier de komende jaren op voor langs vijf lijnen, waarop middelen voor regie, proces, inzet van mensen uit de lijnorganisatie en techniek nodig zijn. Op basis van onze activiteiten in die vijf lijnen zijn de benodigde middelen voor 2019 en 2020 en de jaren daarna geraamd. De raming vraagt, naast inzet van de programma- en lijnorganisatie, aanvullende middelen van € 600.000 in 2019.

R.08. Kosten bouwtaken ODRA (€ 600.000 nadeel) (zie ook onder voordelen)

In de begroting van omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA) is voor Arnhem rekening gehouden met zo'n € 600.000 extra kosten voor bouwtaken, als gevolg van de hoogconjunctuur in de bouw. Deze meerkosten voor werkzaamheden van de ODRA zijn niet opgenomen in de Arnhemse begroting. Er staan wel verwachte extra inkomsten aan bouwleges tegenover. De verwachtingen van extra kosten en extra inkomsten worden vooralsnog bevestigd door de resultaten van de eerste maanden van 2019.

Wijk Presikhaaf - Herstel gevel MFC Presikhaven € 250.000 nadeel (BR Vastgoed)

Als gevolg van bouwfouten in de muren zijn herstelwerkzaamheden noodzakelijk. Het herstel is gestart in 2018 en in dat jaar ook gemeld als afwijking in de Turap en jaarrekening. De aanpassingen lopen voor een deel door naar 2019. Dit jaar wordt nog een nadeel verwacht van € 250.000. Het gebouw is vijf jaar geleden opgeleverd en de kosten zijn niet meer verhaalbaar op de aannemer omdat deze failliet is gegaan. Het nadeel komt ten laste van de BR Vastgoed .

R.09 Overhevelen DU's en taakmutaties GF naar beleidsvelden € 3.216.000 nadeel

In de decembercirculaire is een aantal mutaties opgenomen ten aanzien van decentralisatieuitkeringen en taakmutaties. Van de volgende middelen wordt voorgesteld deze vanuit het gemeentefonds over te hevelen naar de betreffende beleidsvelden, omdat daar kosten tegenover staan. Het gaat hierbij om nieuwe taken, uitbreiding van taken of volumeontwikkelingen. Het betreft middelen voor transformatie Jeugdzorg, kinderen in een AZC, uitvoering rijksvaccinatieprogramma, toezicht/handhaving kinderopvang & peuterspeelzalen en volumeontwikkeling beschermd wonen.

R.09 De Connectie € 1.111.000 nadeel

Als gevolg van de problematiek bij De Connectie heeft een aantal geplande ' Arnhemse ICT-investeringen (2018) geen doorgang gevonden. Dat heeft als gevolg dat de kapitaallasten (afschrijving en rente) vrij kunnen vallen in de begroting 2019 (zie bij voordelen). Het voorstel is om deze kapitaallasten in te zetten voor de problematiek bij De Connectie. De vrijval 2019 is in ieder geval voldoende om het incidentele knelpunt in dit jaar ook op te lossen. De verwachting is dat dit ook nog een keer in 2020 kan (en dan pas wordt verwerkt in de begroting). Beschikbare ICT-budgetten worden hiermee ook ingezet voor ICT.

R.05 Valkenhuizen € 250.000 nadeel

De oplevering nieuwbouw zwembad Valkenhuizen was oorspronkelijk gepland eind 2018, vanaf 2019 zou het nieuwe zwembad in gebruik worden genomen. Vanaf 2019 zou het Sportbedrijf Arnhem binnen haar exploitatie van zwembad valkenhuizen € 250.000 kunnen besparen, o.a. door efficiënter werken en minder energieverbruik, waardoor dit bedrag is meegerekend in de projectbegroting. In de gemeentelijke begroting is vanaf 2019 gerekend met de nieuwe kapitaallasten voor het nieuwe zwembad en een bijdrage hiervoor vanuit het Sportbedrijf. Nu is de nieuwbouw vertraagd en wordt het nieuwe zwembad

pas eind 2020 opgeleverd. Dit betekent dat het Sportbedrijf in 2019 en 2020 geen besparing van € 250.000 kan realiseren, waardoor het ook niet gekort kan worden op de aan hen verstrekte subsidie. De eerdere verwerking van deze bijdrage, conform oorspronkelijk verbouwplan, zal dan ook aangepast moeten worden naar de huidige inzichten. Voorgesteld wordt om dit knelpunt in 2019 en 2020 ad € 250.000 te dekken uit de onder uitputting op de kapitaallasten voor de nieuwbouw van Valkenhuizen 2019 en 2020 (zie voordeel vrijval kapitaallasten).

R.09 Saldo voor- en nadelen programma R9 € 438.000 nadeel

Binnen programma R9 is een aantal enkele structurele plussen en minnen ontstaan die per saldo uitkomen op een incidenteel nadeel van € 438.000 (waarvan structureel vanaf 2020 circa € 231.000 resteert). Het gaat daarbij bijvoorbeeld om correcties van begrotingskaders naar aanleiding van verzelfstandigingen.

3.3 Ontwikkeling weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag 2018 is reeds een doorkijk gemaakt van de ontwikkeling van het weerstandsvermogen en de weerstandsfactor in 2019. Hiervoor is het bij de jaarrekening geactualiseerde risicoprofiel afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit, inclusief de reeds voorgenomen mutaties aan de algemene reserve in 2019 (zoals de onttrekking van € 10,4 miljoen voor dekking tekort sociaal domein in 2019). Dit levert het volgende beeld op:

Benodigd versus beschikbare weerstandscapaciteit	JV 2018	Turap-1 2019
	90%	90%
		<i>Bedragen x € 1.000</i>
Benodigde weerstandscapaciteit	33.713	33.713
Beschikbare weerstandscapaciteit	48.612	31.748
Benodigd versus beschikbare weerstandscapaciteit	14.899	-1.965
Vershil (> factor 1,4)	1.414	-15.450
Weerstandsfactor	1,4	0,9

Hieruit blijkt dat bij een doorkijk naar 2019 op basis van de jaarrekening en de reeds bekende mutaties voor 2019 de weerstandsfactor onder de 1 zakt naar 0,9. Hierin zijn dus nog niet alle effecten van de ontwikkelingen in 2019 op de algemene reserve meegenomen zoals in deze Turap geschetst zijn. Zoals aangegeven worden in de Perspectiefnota voorstellen gedaan voor bijsturing, welke deels ook effect hebben op jaarschijf 2019. Bij de Perspectiefnota wordt ook bekeken welke ontwikkelingen een effect hebben op het risicoprofiel en wordt inzicht gegeven in de meerjarige verwachte ontwikkeling van de weerstandsfactor.

In het algemeen geldt dat als ontwikkelingen leiden tot een hoger risicoprofiel (benodigde weerstandscapaciteit) of tot een daling van de algemene reserve (beschikbare weerstandscapaciteit), de weerstandsfactor onder de 1,0 zou kunnen dalen. In dat geval wordt het noodzakelijk de Algemene Reserve aan te vullen en hiervoor middelen in de begroting op te nemen.